

88000, Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Фединця, 14
тел: +38 (050) 432-17-88
email: p.nemesh@vkdka.org, веб-сайт: ww.vkdka.org

14 Fedyntsy Street, Uzhgorod, Zakarpattya Regional, 88000 Ukraine
phone: +38 (050) 432-17-88
email: p.nemesh@vkdka.org, web-site: ww.vkdka.org

Р І Ш Е Н Н Я

13 січня 2025 року

м. Ужгород

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури (КДКА) Закарпатської області в особі дисциплінарної палати (надалі – Дисциплінарна палата) у складі: голови Дисциплінарної палати Гончарова В.В., заступника голови Дисциплінарної палати Зеленька С.П., членів Дисциплінарної палати: Бабича В.В., Кучеренка В.О., Петюшки Р.В., Сочки І.І., Чорби П.П., розглянувши у відкритому засіданні в приміщенні КДКА Закарпатської області дисциплінарну справу стосовно адвокати К., –

ВСТАНОВИЛА:

До КДКА Закарпатської області надійшла скарга громадянки Щобак Неоніли Василівни, у якій наводяться відомості щодо вчинення адвокаткою К. дисциплінарного проступку.

За результатами перевірки наведених у цій скарзі відомостей рішенням КДКА Закарпатської області від 31.10.2024 стосовно адвокати К. порушено дисциплінарну справу.

Заслухавши Зеленька С.П., який доповів матеріали дисциплінарної справи, Дисциплінарна палата встановила наступне.

Згідно з даними Єдиного реєстру адвокатів України адвокатка К. здійснює адвокатську діяльність на підставі відповідного свідоцтва №_____, виданого _____ відповідно до рішення Ради адвокатів Закарпатської області від _____ №_____.

У скарзі Щобак Н.В. зазначає наступне.

22 грудня 2023 року вона звернулась до Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області з позовом до свого чоловіка Щ. про розірвання шлюбу та визначення місця проживання з скаржницею їхнього сина Щ., який народився 13.12.2019 у Чеській Республіці. Під час розгляд даної справи в суді між сторонами виник спір щодо визначення місця проживання неповнолітнього сина.

08 лютого 2024 року Окружним судом Праги 5 Чеської республіки відкрито провадження за заявою чоловіка скаржниці Щ. про порядок коригування обставин неповнолітнього сина на період до та після розірвання шлюбу, де чоловік приховав наявність судової справи в Україні.

На думку скаржниці, спір щодо визначення місця проживання спільної з її чоловіком дитини повинен розглядатись Ужгородським міськрайонним судом.

12 березня 2024 року судове провадження в Окружному суді Праги 5 було зупинено у зв'язку з наявністю в українському суді (Ужгородському міськрайонному суді) провадження у справі про опіку над неповнолітнім сином, порушеним за ініціативою скаржниці.

Чоловік скаржниці оскаржив таке рішення Окружного суду Праги 5.

Рішенням Ужгородського міськрайонного суду від 14.03.2024 у справі №308/22857/23 шлюб між скаржницею і Щ. розірвано, однак при цьому суд не вирішив вимогу про залишення дитини проживати з матір'ю, оскільки між батьками існує спір щодо визначення місця проживання дитина, а відтак дане питання не може бути вирішено в межах даної справи.

Зазначене рішення суду у справі №308/22857/23 адвокатка К. надала Щ., інтереси якого вона представляє у його спорі із скаржницею щодо місця проживання дитини, чим, на думку скаржниці, повідомила неправдиву інформацію про непідсудність справи Ужгородському міськрайонному суду, а відтак порушила вимоги ст.12-1 Правил адвокатської етики.

28 травня 2024 року скаржниця звернулася до Ужгородського міськрайонного суду з позовом до Щ. про визначення місця проживання їхньої дитини.

Однак, ухвалою цього суду від 03.06.2020 у справі №308/9162/24 відмовлено у відкритті провадження за таким позовом у зв'язку із тим, що адвокатка К. у відзиві на цей позов повідомила про наявність аналогічної справи в Окружному суді Праги 5, хоча провадження у цій справі на той час було зупинено.

13 червня 2024 року адвокатка К. отримала вказану ухвалу Ужгородського міськрайонного суду від 03.06.2020 у справі №308/9162/24 з відміткою суду про набрання цією ухвалою законної сили у день її постановлення (03.06.2024), тобто до спливу строку на її оскарження.

Скаржниця вважає, що для отримання такої ухвали суду із відміткою про набрання нею законної сили адвокатка К. вступила у злочинну змову з працівницею суду Є., яку після проведення судом службового розслідування за даним фактом на підставі скарги скаржниці притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

При цьому скаржниця стверджує, що під час проведення такого розслідування Є., надаючи усні пояснення, зізналася, що завчасне проставлення відмітки про набрання ухвалою суду від 03.06.2020 у справі №308/9162/24 законної сили нею зроблено на прохання адвокатки К.

Скаржниця вважає, що наведеними діями адвокатка К. порушила вимоги ст.ст.7, 11, 25, 44, 45 Правил адвокатської етики, а тому просить притягнути цю адвокатку до дисциплінарної відповідальності.

До скарги Щобак Н.В. додані, серед іншого, копії наступних документів: рішення Ужгородського міськрайонного суду від 14.03.2024 у справі №308/22857/23 про розірвання шлюбу; ухвали цього суду від 03.06.2024 про відмову у відкритті провадження у справі №308/9162/24, з відміткою про набрання цією ухвалою законної сили; ордера адвокатки К. від 29.01.2024 на надання правничої допомоги Щ.; письмового повідомлення адвокатки К. від 15.03.2024 на адресу Щ. про розгляд судової справи №308/22857/23, до якого додано короткий текст рішення суду у цій справі від 14.03.2024; клопотання адвокатки К. від 31.05.2024 у справі №308/9162/24 щодо врахування певних обставин при відкритті провадження у даній справі; листа Ужгородського міськрайонного суду від 11.07.2024 на адресу адвокатки К. про відкликання ухвали цього суду від 03.06.2024 про відмову у відкритті провадження у справі №308/9162/24 з відміткою про набрання цією ухвалою законної сили; письмових пояснень Є. від 11.07.2024, наданих дисциплінарній комісії Ужгородського міськрайонного суду; листа Ужгородського міськрайонного суду від 25.07.2024 на адресу скаржниці Щобак Н.В. про результати розгляду її скарги по факту видачі ухвали цього суду від 03.06.2024 про відмову у відкритті провадження у справі №308/9162/24 з відміткою про набрання цією ухвалою законної сили; наказу Ужгородського міськрайонного суду від 24.07.2024 №238/02-09 про застосування дисциплінарного стягнення стосовно Є.; листа Міського суду у Брно від 20.06.2024 про відсутність у цьому суді провадження стосовно неповнолітнього Щ., 13.12.2019 року народження; талона-повідомлення Головного управління Національної поліції в Закарпатській області від 16.08.2024 про реєстрацію заяви скаржниці Щобак Н.В. щодо вчинення Є., К. та Щ. злочину, передбаченого ч.2 ст.376-1 КК України.

Адвокатка К. надала Дисциплінарній палаті письмові пояснення, у яких заперечує наявність в її діях складу дисциплінарного проступку і повідомляє, що вона надавала і надає правничу допомогу Щ. у декількох справах Ужгородського міськрайонного суду.

Зокрема, представляла і представляє інтереси Щ. як відповідача у справах №308/22857/23 (про розірвання шлюбу), №308/9162/24 (про визначення місця проживання дитини), №308/9964/24 (про визначення місця проживання дитини) та №308/4187/24 (про стягнення аліментів на утримання неповнолітньої дитини), у яких скаржниця є позивачем.

Зазначає, що 29 січня 2024 року в Чеській Республіці відкрито провадження у справі про опіку над неповнолітнім сином скаржниці до та після розірвання шлюбу, розгляд якого триває, що виключає розгляд справи про визначення місця проживання дитини судом України.

Скаржниця неодноразово зупиняла таке провадження, мотивуючи це тим, що спірне питання вже вирішено судом України.

Рішенням Ужгородського міськрайонного суду від 14.03.2024 у справі №308/22857/23, яке набрало законної сили, шлюб між скаржницею і її чоловіком розірвано. При цьому суд зазначив, що у судовому засіданні встановлено, що між батьками існує спір щодо того з ким буде проживати дитина, а відтак питання про визначення місця проживання дитини не може бути вирішено в межах даної справи.

Стосовно ухвали Ужгородського міськрайонного суду від 03.06.2024 про відмову у відкритті провадження у справі 308/9162/24 адвокатка К. заявляє, що вона нікого не просила проставляти на цій ухвалі відмітку про набрання нею законної сили, а тому не може нести відповідальності за дії працівників суду.

Вважає, що твердження скаржниці про порушення нею (адвокаткою К.) правил адвокатської етики є необґрунтованими, а скарга до КДКА подана скаржницею з метою вчинення тиску на неї як на опонента у судових справах.

До пояснення адвокатки К. додані копії документів, які підтверджують наявність у Чеському суді справи щодо опіки над неповнолітнім сином скаржниці Щ.

Протокольними рішеннями Дисциплінарної палати розгляд дисциплінарної справи декілька разів зупинявся у зв'язку з поданням учасниками дисциплінарного провадження відповідних клопотань та додаткових пояснень і документів.

13 січня 2025 року присутня в засіданні Дисциплінарної палати скаржниця Щобак Н.В. підтримала свою скаргу і просила притягнути адвокатку К. до належної дисциплінарної відповідальності.

Присутня у цьому ж засіданні адвокатка К. зазначила, що підстави для притягнення її до відповідальності відсутні, оскільки дисциплінарного проступку вона не вчиняв, а звинувачення скаржниці Щобак Н.В. є надуманими і не підтверджені доказами.

Заслухавши скаржницю Щобак Н.В. і адвокатку К. та дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Дисциплінарна палата приходить до таких висновків.

Матеріалами дисциплінарної справи стверджуються та не заперечуються скаржницею і адвокаткою К. слідуючі обставини.

Скаржниця Щобак Н.В. та Щ. проживали в Чеській Республіці з 2015 року по день подання скаржницею до суду позовної заяви про розірвання між ними шлюбу (22.12.2023).

Під час цього періоду їхнього проживання в Чеській Республіці 13 грудня 2019 року у них народився син – Щ.

08 лютого 2024 року в суді Чеській Республіці за заявою Щ. від 29.01.2024 відкрито провадження у справі щодо врегулювання відносин неповнолітнього сина Щ.

За заявою Щобак Н.В. провадження у такій справі зупинялося, але згодом постановою Міського суду м. Праги, як апеляційним судом, таке зупинення скасовано, і на даний час розгляд справи триває.

В судах України на розгляді перебувають декілька справ щодо визначення місця проживання дитини сторін Щ. і про стягнення аліментів, а саме справа №308/9964/24 за позовом скаржниці до Щ.; справа 308/9162/24 за позовом скаржниці до Щ.; справа 308/22857/23 про розірвання шлюбу за позовом скаржниці до Щ., у якій скаржницею подано заяву про винесення окремого додатково рішення щодо визначення місця проживання дитини; справа №308/4187/24 про стягнення аліментів на утримання неповнолітньої дитини за позовом скаржниці до Щ.

Також з матеріалів дисциплінарної справи слідує, що адвокатка К. надавала і надає Щ. правничу допомогу у перелічених справах згідно з укладеним з цим клієнтом відповідним договором.

На виконання договірних умов про надання правничої допомоги адвокатка К. за дорученням Щ. подавала до судів України у зазначених вище справах відповідні докази щодо перебігу розгляду справи в Чеському суді, які їй надавав Щ. після отримання їх від свого представника - чеського адвоката С.

Своє чергою, адвокатка К. надавала Щ. інформацію про перебіг розгляду справ в судах України.

15 березня 2024 року адвокатка К. надала Щ. скорочений текст судового рішення у справі про розірвання шлюбу, а 18 березня 2024 року – повний текст цього рішення після його надходження до Електронного кабінету адвокатки К. у підсистемі «Електронний суд» ЄСІТС.

Також адвокатка К. надала Щ. ухвалу Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 03.06.2024 про відмову у відкритті провадження у справі 308/9162/24 про визначення місця проживання дитини, яку адвокатка К. отримала в канцелярії цього суду 13 червня 2024 року. На даній ухвалі містилися зроблена працівницею суду Є. відмітка про набрання цією ухвалою законної сили у день її постановлення (03.06.2024), тобто до спливу строку на її оскарження.

Надаючи оцінку діям адвокатки К., Дисциплінарна палата виходить з наступного.

Матеріалами справи підтверджено, що адвокатка К. надавала своєму клієнту Щ. інформацію щодо перебігу розгляд справ в судах України, яка відповідала дійсності.

За приписами п.1 ч.1 ст.21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися присяги адвоката України та правил адвокатської етики.

Згідно з ст.7 Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.17, з наступними змінами і доповненнями (надалі – Правила адвокатської етики), у своїй професійній діяльності адвокат зобов'язаний використовувати всі свої знання та професійну майстерність для належного захисту й представництва прав і законних інтересів клієнта, дотримуючись чинного законодавства України, сприяти утвердженню та практичній реалізації принципів верховенства права та законності.

Статтею 8 Правил адвокатської етики передбачено, що у межах дотримання принципу законності адвокат зобов'язаний у своїй професійній діяльності виходити з переваги інтересів клієнта.

Положеннями статті 43 Правил адвокатської етики встановлено, що дотримуючись принципу законності, адвокат водночас має: бути наполегливим і принциповим у відстоюванні інтересів клієнта в суді, не поступатися своєю незалежністю у захисті й представництві прав та інтересів клієнта з метою не погіршити стосунків з суддями; у випадку вчинення судом тиску на адвоката - не йти на компроміси, що суперечать охоронюваним законом інтересам клієнта; послідовно дотримуватися принципу пріоритетності інтересів клієнта перед всіма іншими інтересами й міркуваннями, що пов'язані з відносинами адвоката з судом.

З огляду на вказані вище обставини Дисциплінарна палата визнає, що адвокатка К., надаючи своєму клієнту Щ. інформацію про перебіг справ, які розглядаються в судах України, та подаючи за дорученням цього клієнта до судів України отримані від нього відповідні документи щодо перебігу розгляду справи в Чеському суді, діяла в межах наданих їй процесуальним законом прав і виключно в інтересах свого клієнта для досягнення позитивного результату у судових справах, а тому такі її дії узгоджуються з положеннями наведених норм Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» і Правил адвокатської етики та не можуть розцінюватися як подання нею до Чеського суду недостовірної інформації, а відтак зумовлювати дисциплінарну відповідальність.

Дисциплінарна палата також визнає, що твердження скаржниці Щобак Н.В про наявність змови між адвокаткою К. і працівницею Ужгородського міськрайонного суду Є. щодо отримання ухвали цього суду від 03.06.2024 про відмову у відкритті провадження у справі 308/9162/24 не відповідають дійсності і спростовуються матеріалами дисциплінарної справи.

Зокрема, працівниця суду Є. у своїх письмових поясненнях від 11.07.2024, наданих у рамках здійсненого щодо неї в суді дисциплінарного провадження, визнала, що вона дійсно 13 червня 2024 року видала адвокатці К. копію ухвали суду від 03.06.2024 про відмову у відкриття провадження у справі 308/9162/24, у якій помилково завчасно проставила відмітку про набрання цією ухвалою законної сили 03.06.2024, але зробила це по причині надходження апеляційної скарги на таку ухвалу суду.

Такі ж обставини викладені і в листі Ужгородського міськрайонного суду від 25.07.2024 про результати дисциплінарного провадження стосовно працівниці цього суду Є., адресованому скаргниці Щобак Н.В.

Разом з тим, ні в поясненнях Є., ні у вказаному листі Ужгородського міськрайонного суду не зазначено про наявність змови між Є. і адвокаткою К. щодо видачі останній копії ухвали суду від 03.06.2024 про відмову у відкриття провадження у справі 308/9162/24 із відміткою про набрання цією ухвалою законної сили 03.06.2024.

У той же час, скаргниці не надала жодних належних, достатніх і достовірних доказів про існування такої змови між Є. і адвокаткою К.

Згідно з ст.70 Правил адвокатської етики ст.7 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 30.08.2014р. №120 (з наступними змінами і доповненнями), адвокат не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні дисциплінарного проступку.

Обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює дисциплінарне провадження стосовно адвоката.

Усі сумніви щодо доведеності вини адвоката тлумачаться на його користь.

Ураховуючи такі приписи цих нормативних актів щодо презумпції невинуватості адвоката, Дисциплінарна палата визнає, що скаргниці Щобак Н.В. не довела належними і достатніми доказами порушення адвокаткою К. вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Правил адвокатської етики.

За таких обставин Дисциплінарна палата приходить до висновку, що скарга Щобак Н.В. не містить даних про вчинення адвокаткою К. дисциплінарного проступку.

Частиною першою статті 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» встановлено, що за результатами розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймає рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього дисциплінарного стягнення або про закриття дисциплінарної справи.

Керуючись ст.ст.33, 40, 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Дисциплінарна палата –

ВИРІШИЛА:

Закрити дисциплінарну справу стосовно адвокатки К. (свідectво про право на заняття адвокатською діяльністю №_____, видане _____ відповідно до рішення Ради адвокатів Закарпатської області від _____ №__) у зв'язку з відсутністю в її діях дисциплінарного проступку.

Копію цього рішення надіслати або вручити під розписку адвокатці та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвокатки.

Дане рішення може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова Дисциплінарної палати (підпис)

Валентин ГОНЧАРОВ

Секретар

(підпис)

Василь БАБИЧ